ІВАН АНДРУСЯК. КАЗКИ ПРО ЗАЙЧИКА

СОНЯЧНИЙ ГІСТЬ

Сьогодні рано-зранечку, ледь небо зайнялось, в хатиночку до Зайчика стрибнув крізь шибку хтось. По стінах, по підлозі він грайливо застрибав, а Зайчикові носика умить полоскотав. Тоді стрибнув по ліжечку, пробігся по хвосту. І бавився, і ніжився отак малий пустун...
Наш Заєнько прокинувся. І лоскіт, і тепло... На ліжечку аж скинувся:
– І що ж воно було?
Пустун до умивальника тим часом тільки шасть!
Завважив це наш Заєнько:
– А що ж то за напасть?! Помию лапки, личко я – і аж тоді на дні звірятко це небачене покажеться мені.
Пішов він умиватися.
Водичка – ой! – дзвінка.
Та гість зумів сховатися умить до рушника.
– Ось витру, як звичайно, я і лапки, і лице...
Та гість стрибнув до чайника: ану, що ти на це?
А Зайчик усміхається:
– Поп`єм чайку, маля! Ото і порозказуєш, ти хто і звідкіля.
На чай пустун погодився. Солодкий пряник їсть...

А ви вже здогадалися, малята, хто цей гість? Чому прийшов спросоння він? Чому стрибав?
Авжеж!
Гість не простий, а Сонячний. І зветься Зайчик теж.

...Отак їм чаювалося зі смішками, у грі. Спершу у хатці гралися, а далі й надворі. Стрибали, веселилися, бо ж сказано – Зайці...
Та раптом щось змінилося!
У гостя на лиці відбився жах небачений, нечуваний...
– Невже?! Ой, холодно! Ой, лячно як! Он Сонечко уже за хмару заховалося, братів-сестер моїх позвало. Ми ж загралися, і я... і я не встиг... Ох, де ж мені сховатися? Вже онде дощ буя. Це ж треба так загратися! Тепер загину я...
– Та ні, мій брате Зайчику, придумаємо щось. У хатці заховаємось, туди не втрапить дощ. Захочеш – в умивальнику, захочеш – в рушнику, тоді стрибнеш до чайника, тоді поп`єм чайку…
– Я, брате, Зайчик Сонячний. Не можна так мені. Бо ж я – дитина променя, у відблиску вогнів небесних я милуюся, стрибаю, веселюсь. А там, де тінь сутулиться, – туди я йти боюсь. Бо де хоч трішки затінок, де Сонце не блищить, – хоч як мене там зватимуть, я відгорю за мить..
– Сховатися у відблиску... – наш Заєнько гада. – Придумав, любий братику! Це зовсім не біда. Є відблиск не лиш сонячний, вогонь і в грубці теж. Він в дзеркалі відлунює, виблискує. Авжеж! Сховаєшся у дзеркалі, де відблиски живуть, а дощик пересердиться – і Сонечко вже тут...

...Краплини насторожено у шибку б`ють дзвінку. У хатці тінь стривожена таїться у кутку. Краплинам не проникнути – їх шибка не впуска. А тінь не може звикнути – од відблисків тіка.
У хатці тепло й весело. В печі вогонь гуде. І Зайчик любу бесіду із Зайчиком веде:
– І як тобі у дзеркалі?
– У дзеркалі краса. Тут промінь аж видзенькує! Та тільки в небесах іще миліше, Зайчику. Там воля і дива! Колись туди з тобою ми застрибнем обидва і будемо гуляти там, стрибати між хмарин. Та й в цьому світі, братику, я також не один... Увечері до Сонечка я, звісно, побіжу, – але тебе ізранечку я знову розбуджу. І будем знову гратися, і будемо завжди дружити і сміятися у світі я і ти! І будуть милі пустощі... Бо ми у світі цім народжені для усмішки. Бо ми ж таки Зайці!

КАЗОЧКА ПРО ЗАЙЧИКОВУ ЗНАХІДКУ

Жив собі Зайчик – вушка-сплюшка. Ходив на базарчик, грався з мушками, купував моркву й капусту хрумку, а іноді гризяв кору в садку. Одним словом, жив, як усі зайці, – аж раптом надибав зернятка оці...
З базарчика якось він біг через ліс, велику морквину у торбі ніс і подумки нею вже ласував, аж раптом... спіткнувся і мало не впав.
– Ото вже роззява! – наш Зайчик шепче.
Та бачить – на стежці лежить мішечок. А в тому мішечку – зерняток зо двісті, таких маленьких, що шкода й з'їсти. Узяв його Зайчик собі в торбину. Подумав:
– Завтра у зупку вкину. Може, якась це заморська приправа, тож зупка в мене вийде на славу.
Та спробував вдома кілька на зуб і вирішив:
– Це не годиться в суп! Гірчить у роті, ще й аромату від цього нібито й небагато. Не варто ними псувати страву. Краще я посаджу їх – цікаво...

А був наш Зайчик – варто сказати – трішечки, знаєте, лінькуватий. На грядці в нього все більше пусто – легше купити моркву й капусту, аніж лопатою лапки трудити, і спинку гнути, й воду носити...
А тут його раптом як підмінили. Мов додалося в Зайчика сили. Грядку копає хвацько, на славу! Що за зернятка – дуже цікаво...
Іде Лисичка й хитро жартує:
– Уже базарчик тебе не рятує? Матимеш власну моркву й капусту. Дуже смачненькі зайчики тлусті...
Зайчик від неї сховався до хати. Каже:
– Не зможеш мене наздогнати. Лапки у мене прудкі – не загину. Сію на грядці заморську рослину.
Каже:
– Достатньо її скуштувати – і зайчики зможуть навіть літати!
Вовчик іде і сміється:
– Зайчиську! Вже по капусту бігать неблизько? Вже тебе ніжки далеко не носять? Буде вовчатам страва хороша...
Зайчик й від нього шмигнув до хати:
– Будуть вовчата лапу смоктати! Ой, не діждешся – так просто не згину. Я сію на грядці заморську рослину. Досить листочок її скуштувати – і зайчики зможуть навіть літати...

Зайчик забув свої лінощі й пустощі. Грядки заклав і морквяні, й капустяні. Тільки ж була особливо красива та, де зростала заморська рослина.
Зайчик її поливав усе літо, й під осінь на грядці виросли... квіти!
Всього лише квіти...
Подумаєш – свято! У лузі такого добра багато. Стільки трудитись – і в нагороду всього лише квіти, жодного плоду...
Іде Лисичка:
– Певно, Зайчиську, ти по насіння бігав неблизько. І праці до цього доклав багато. Можна й завити – не те що літати...
Вовчик єхидно:

– Зайчику милий, а покажи-но, де твої крила?
Зайчик їм каже:
– Смійтесь, хоч лусніть! Ви сподівались, що буду я тлустий, бігать не зможу. Відійду від хати – і вам буде легко мене впіймати. Працею ж я тренувався все літо! Бігаю так, що не треба й летіти. А щодо квітів... На те й краса є: помилувався – й душа аж літає.

Літо минуло. Ось уже й осінь. Ось уже й школа, як кажуть, на носі.
Виглянув Зайчик якось із хати, бачить – до нього йдуть лисенята. Йдуть і несуть по великій морквиці.
– Це тобі, – кажуть, – від мами гостинці. Квітів букетик мама просила. В тебе, казала, дуже красиві.
Дивиться Зайчик – ось і вовчата. Кажуть:
– До тебе послав нас тато. Він передав ось кілька капустин. Квітів букетик просить один, хоч би й найменший, хоч небагато. Завтра нам вперше до школи, на свято...
Зайчик радіє.
Раді і діти.
Навіть вовчиськам потрібні квіти!

ПОРЯТУНОК

Немов у білі пута ув`язані світи. Зима приходить люта – від неї не втекти.
Наш Зайчик у новенькім пухнастім кожушку – та він іще маленький...
– І як її таку сердиту пережити? – він злякано пита. – Вона зведе зі світу, розвіє по світах. У цій пустелі білій усе життя мине, і жодні добрі звірі тут не знайдуть мене...

Аж раптом чує Зайчик – крізь хугу і мороз ридає хтось неначе, у лісі плаче хтось.
Наш Зайчик крізь замети як кинеться:
– Комусь потрібна допомога! Я прудко обернусь.
Зоддалеку лунає тонесенький той схлип. А вітер завиває... І Зайчик глип та глип – а тільки скрізь довкола суцільна білота, і хуга в очі коле, і снігом заміта.

...По лісу довго-довго так Зайчик наш блукав і ледве чутний стогін крізь хугу наслухав. Замерз уже добряче – а все не міг знайти...
Хтось там, здається, плаче – а ось уже й затих...
Ось він, здається, близько... Та кинешся туди – а там лиш вітер свище, і всі замів сліди.
Наш Зайчик із розпуки заплаче й сам ось-ось...
Та раптом дивні звуки!
Тут нипає ще хтось. Хода його скрадлива...
Ой лелечко!
Дивись!
Крізь білосніжне мливо бреде по лісу Лис! У нього нюх чудовий. Він знає, куди йде. Нещасного в діброві раніше він знайде...

Скрадається наш Зайчик по Лисячих слідах. Уже і сам він плаче...
– Я Лису не віддам нещасного роздерти, я стану з ним на бій! – шепоче так уперто наш Заєнько малий.
Та тільки що він вдіє? Адже боїться й сам! Такого лиходія здолать хіба що псам...
Ах тут над головою лунає:
– Скре-ке-ке! Нечувано! Зі мною уперше отаке! Такого світ не бачив, такого світ не знав, щоби маленький Зайчик на Лиса полював!
Ой леле! Це ж Сорока!
Вона регоче, бач...
– Ти вчасно, білобока! Ти чула в лісі плач? Хтось, певно, замерза там! Із кимось там біда! Я кинувся шукати – а тут оцей рудань... Зжере він бідолаху. Рятуймо ж бо мерщій! Лети чимшвидше, птахо, і на весь ліс кричи – нехай сюди збіжиться вся добра звірина, гуртом хай злого Лиса відлякує вона. А я піду шукати...
Сорока:
– Скре-ке-ке! Звірят прийде багато, щоб відвернуть лихе!
І пурхнула крізь віти, і крик її розніс прудкий колючий вітер на весь зимовий ліс. І Дятел з сухостою, і Білка із дупла, і Пугач із Совою, й синичка теж мала – усі летять щодуху. Мороз їм не страшний. Порятувати друга зуміють лиш вони...

...А хто ж той друг?

Ізранку маленький Їжачок два яблучка останніх і листячка пучок ніс у свою хатинку. Не думав про лихе. Аж тут зірвався вітер – і дерево сухе зламалося і впало на стежечку тонку, і лапку перебило малому Їжачку. Гілки його накрили, вп`ялись між колючок – і вибратись несила. Загине Їжачок...
Здійнялась хуга люта, усе засипав сніг. А він і ворухнутись не може – ані-ні! Замерзне, бідолаха – лютує вже мороз.
Кричить – але у хугу хіба почує хтось?

...Він довго-довго плакав. Уже забракло й сліз...
Аж ось на стежці раптом з`явився хижий Лис!
– Це хто так гірко плаче? Де мій смачний обід? Ага! Це ти, Їжаче! Обачним бути слід. Тепер із тебе буде і суп, і відбивна...
Та тільки раптом Зайчик з-за дерева зрина:
– Не вийде в тебе, Лисе, оказія така. Тебе я не боюся! Врятую Їжачка!
– Ха-ха, – розреготався на це хитрющий Лис. – І звідки ти узявся? Їжаче, подивись, який, нівроку, бравий з`явився тут народ. Обід мені на славу – і сам стрибає в рот! Ану, який, Зайчиську, із тебе захисник? Лиш підійду я близько – і ти одразу зник...
Він кинувся на Зайця, а Зайчик – стриб убік! Відбіг, заозирався, але ж бо не утік. Відскочить недалеко і трішки підожде. Здається, так він легко геть Лиса заведе, щоби птахи і звірі звільнили Їжачка...
Та тільки не вдалася затія отака! Лис фокуси ці знає – хитрющі ж бо руді...
– Спершу з`їм Їжака я, а Зайця вже тоді!

Малята, не хвилюйтесь – нікого він не з`їсть. Вже збіглися всі друзі – Сороки, Білок шість, Синичок, може, двісті і двадцять сім Зайців... Усіх йому не з`їсти, не дасть він раду всім. Ба навіть мудрий Пугач, що вдень звичайно спить, не побоявся хуги – он на пеньку сидить і дивиться сердито на Лиса із-під вій:
– Який же ти неситий! Поганий ти який! Якщо когось, гульвісо, зачепиш ти, то знай: гуртом тебе із лісу ми проженем – і край!
Лис пискнув од нестями, заковтуючи злість, – й мигнув лиш за кущами жовтогарячий хвіст.
Війнула хуга – й сліду його вже не знайду...
Не матиме обіду, хто внадивсь на біду!

...Надвечір хуга стихла, і білий-білий ліс мовчав собі і дихав...
Тут дуже гарно скрізь!
Зима буває люта, але й була вона мов радістю окута – красива, чарівна...
У Їжачковій хатці так добре пити чай! Здається, тут і спатки залишиться Зайча. Сьогодні заночує – а завтра і домів...
– Не віриться, що Лиса ти обхитрить зумів!
– Не в тому справа, друже, – одказує малий. – Я сам би не подужав. Але усі – змогли!

ПО ЛІКАРЯ

У нашого Вовка велике горе – його Вовченятко страшенно хворе. А дядько Дятел, місцевий фельдшер, розводить крилами, каже:
– Вперше таку зустрічаю дивну хворобу. Які знав ліки – всі перепробував... Мені, напевно, бракує хисту. Ви б запросили лікаря з міста.
Вовк і Вовчиця голови сушать:
– Хто ж це у місто по лікаря рушить?
Самі побігли б вони без вагання, але ж буде для них це мандрівка остання. Що тут гадати – кожному звісно, як зустрічають Вовка у місті...

Спершу, ясна річ, попросили Сороку:
– Всі ти новини знаєш, нівроку. З кожним умієш знайти спільну мову. В місто літала вже... Може б ти знову подруг навідала, пань сорокатих. З ними ти легко змогла б розшукати лікаря, котрий у ліс примандрує і Вовченятко нам полікує.
Каже Сорока:
– Я б залюбки! У мене живуть там Сороки-тітки, Сороки-небоги і друзі-Сороки... До них я навідуюсь кожного року і всі дізнаюся чутки і плітки. Та тільки я зараз не можу летіти – у мене в гніздечку малесенькі діти. Проклюнулись щойно з яєчок вони – такі ненажери, такі пустуни... Упоратись з ними – велика морока, і сам не зарадить їм тато-Сорока. Це ж спробуй зібрати аж стільки зернят, щоб прогодувати сім сороченят! А скільки ще мушок потрібно їм з`їсти! Не можу я, друзі, летіти до міста.

Вже Вовк і Вовчиця аж виють з розпуки, і вітер розносить розпачливі звуки...
Тут Лис нагодився:
– Що трапилось, друзі? Чи ви зголодніли? Чи, може, недужі?
– Вовчатко у нас захворіло. Ні їсти, ні пити не може. Потрібно із міста покликати лікаря – дядечко Дятел такої хвороби не може утяти...
– Та я б і сходив, але маю провину. Поцупив я курочку із магазину не далі як вчора, – одказує Лис. – Аж тут Собацюри ті де не взялись! Накинулись, шкуру хотіли іздерти... Такі вони люті, а дикі, а вперті, що гірших у світі, мабуть, не знайти. Я й здобич покинув, щоб тільки втекти. Туди не поткнусь я ще, може, із місяць, інакше не лишиться й мокрого місця від мене самого, – промовив похмуро. – Хіба лише шапку пошиють зі шкури...

Ще дужче засмучені Вовк і Вовчиця:
– Невже йти до міста ніхто не згодиться? Невже не захочуть допомогти нам?!
Аж тут раптом Зайчик гукає з-за тину (ближче не зважився він підійти):
– Вовку-сусіде, допомогти, може, потрібно? Я ще не чув в тебе у домі такого плачу...
– Зайчику любий, велике в нас горе. Наше Вовчатко страшенно хворе. Не може, бідненьке, ні пити, ні їсти. Дядечко Дятел каже, що з міста треба покликати мудрого лікаря, тільки чимшвидше – вагатися ніколи... Нам туди краще не потикатися – можна одразу з життям попрощатися. Нас там цураються – кожному звісно, як зустрічають Вовка у місті. Просили Сороку, та в неї малята. Лис там

прокрався – будуть цькувати. Зайчику любий, може, хоч ти зможеш Вовчаті допомогти?

...Страшно у місті! Життя не для Зайця! Всі тут нервуються, всі метушаться. Людям не можна втрапляти на очі – але ж і звірі дружити не хочуть. Всі такі пишні, зарозумілі... Та найстрашніше – автомобілі!
Зайчик до ночі сховався в під`їзді – вдень тут його можуть запросто з`їсти. Тільки вночі, коли врешті поснуло все, зважився висунуть носа на вулицю. Тільки ж бо місто дуже велике! Хто ж підказав би, де в ньому лікар?
Бачить – Котяра гуля по паркану. Зайчик до нього:
– Послухайте, пане! З лісу прийшов я...
– Це зр-р-розум-м-міло! М-можеш тепер-р повертатися см-міло. Якщо пощастить, то й проскочеш, гульвісо. Ох, і дурненькі ви, звірі із лісу!
– Я сюди, пане Коте, прийшов не гуляти! Мені лікаря треба знайти для маляти. Вовченя захворіло, і Дятел, наш фельдшер, каже: стрівся з такою хворобою вперше. Ані пити не може воно, ані їсти... Тут зарадити мусить лиш лікар із міста.
– О, мій друже! У тебе поважна причина! Бачу, ти таки й справді сміливий хлопчина. Це ж у вашому лісі справдешні дива є, якщо лікаря Заєць для Вовка шукає!
Занявчав тут Котяра – і з темних під`їздів позбігалися звірі, що мешкають в місті, а з дерев недалеких, із темних гілок позліталося також чимало пташок. Дивувалися всі:
– Це ж справдешні дива є, якщо лікаря Заєць для Вовка шукає!
Про таке вони тут не чували ніколи...
Тоді вийшов із гурту сивісінький Голуб.
– Лікарів, – каже, – в місті, звичайно, багато, та найкраща – це лікарка в білім халаті. Років сто їй, напевно, а може, і двісті. Тож на кожне питання вона відповісти може легко, і кожну хворобу відгонить. Та й дістанеться швидко... Це Біла Ворона!

Ось помчали по місту птахи і звірята – ой, нелегко цю Білу Ворону шукати! Її скрізь потребують, вона нарозхват, її кожен шанує і кожен їй рад. Вона всім допоможе – і навіть Вовчаті, – якщо зможуть до ранку її розшукати...
...Розшукали, звичайно.
І ось уже день.
Зайчик Білу Ворону до лісу веде.
І дивуються звірі, дивуються птиці:
– Це насправді?
– Чи, може, усе це нам сниться?
– Де це бачено, – кажуть, – і чувано де?!
– Зайчик Білу Ворону до лісу веде...

...Прилетіла вона. Огляда Вовченя.
– Не хвилюйтеся, – каже, – уся ця дур-р-ня з нездор-р-рової їжі! Десь Вовчик набрів на жуйки несвіжі, і всі їх поїв, а тоді наковтався із газом води – тож не витримав шлунок такої біди. Ось тепер хай поп`є він гіркого відвару, і ріденької

кашки поїсть хай помалу. А коли повиходить зі шлунка гидота – хай тоді що й смачніше бер-ре вже до р-рота...
Ще сказала таке:
– Недаремно ваш Дятел цю погану хворобу не зміг розгадати: досі тільки у місті вона зустрічалась – а тепер, бач, уже і до лісу дісталась!
– Ви ж дивіться за ним, – наказала Вовкам. – Хай наступного р-разу дур-рні не шука...

Так Ворона Вовчаткові допомогла!
І така в Зайченяти пригода була...
Тепер Вовк йому друг – сповістив на весь ліс, що його захищатиме завжди і скрізь.
Мати Вовка за друга чудово – одначе не пишається з цього анітрохи наш Зайчик. Він на це має власну, зайчачу примовку:
– Як у Вовка біда – поможи хоч і Вовку!

КАПУСТЯНІ ПРИГОДИ

Сьогодні Зайчик мусив навідатись в село. Поїла в нього гусінь капусту, як на зло. Такий заповідався чудовий урожай – шкідник тут де не взявся. Усе жере – і край...
В селі у Зайченяти живе знайомий Цап. Капусти теж багато вирощує він сам і схожий клопіт має. Та в Цапа є така приправа, що лякає із грядки шкідника.
Цап гостеві радіє. Попили вдвох чайку.
– Є, – каже, – в мене мрія: дістати десь таку капусту іноземну, яку зовуть цвітна. У місті в магазині стрічається вона. Її туди привозять з оддалених країв. Якби я мав насіння – я б тут її розвів...

...Так літечко й минало. Лякали шкідника – і все-таки злякали! Капуста о-отака і в Зайчика, і в Цапа – уся одна в одну! Та все ж за душу дряпа їм мрія про цвітну...
І якось до Лелеки приходить Зайчик:
– Путь торуєш ти далеку, і важко це, мабуть, – до вирію літати, і буря б`є в лице... Та хочу попрохати, якщо можливо це, маленьку насінинку з-за моря принести. Вона ж немов піщинка – її сховаєш ти між пір`ячка де-небудь. Хай буде хоч одна! Лиш виросла б із неї капуста в нас цвітна...
Задумався Лелека і відказав на це:
– Що ж, нести іздалека неважко зеренце. Та легко й загубити його серед небес, коли колючий вітер розшарпує тебе. Коли ще й буря дужа переверта світи – не певен я, мій друже, чи зможу донести...

На тому й порішили.
І Зайчик до весни щоночі бачив милі, такі чудові сни – як прилетить лелека і в дзьобі принесе малесеньке, одненьке, чарівне зеренце, і як для Цапа Зайчик його несе в село...
...Насправді це, звичайно, інакше все було.
Коли сніги розтали і стало на весні, Лелеки прилітали – а наш усе ще ні. Розказували інші:
– На морі буревій. Десь від ключа відбився у нім Лелека твій. Усіх нас розметало, нічого не видать... Ми ось поприлітали, а інші... ще летять...
Сльозини густо-густо у зайчика з-під брів:
– Не треба нам капусти! Хай сам би долетів!
Чекає днину, другу... Не їсть він і не спить...
Ключі летять по кругу.
– Він теж... він теж... летить...
Іще он ключ далеко!
Та котрий уже раз:
– Нема твого Лелеки. Принаймні серед нас...
Ось на четверту днину останні вже ключі...

...А потім він!
Єдиний!
Утомлений...
Вночі...
Було тоді багато, ой, як багато сліз!

У всіх вони, малята, од радості лились.

...Коли вже наш Лелека поїв і одпочив, згадав він про мішечок – ізнизу на плечі прив`язаний, маленький, десь із наперсток був.
– В цій, – каже, – веремії про нього я й забув.
Була у тім мішечку зернина не одна.
– З цього насіння, – мовить, – вам виросте цвітна капуста, а із цього брюссельська, а оце ось броколі-капусти маленьке зеренце. Отак у нас, – сміється, – за кілька літ, дивись, капустяний, здається, повиростає ліс...
Словами не сказати, що Зайчик відчував!
А Цап – той вище хати од радості стрибав!
Лелеку вони ладні носити на руках...
Аж зашарівся милий і соромливий птах...

...Всі капустИ щасливо у Зайця прижились.
На них, немов на диво, ходив дивитись Лис, і Вовк ходив.
– Нівроку! – казало Вовченя.
Приводила Сорока всі сім Сороченят (уже від мами більші). Придибав Їжачок. А ось сусідці Білці здалося:
– Мов пучок небаченого цвіту... Брюссельська чи цвітна – а тільки ж ціле літо цвіте й цвіте вона.
Увосени, зібравши троякі качани, покликав Зайчик друзів – хай спробують вони. Узявши по шматочку, усі хвалили смак, лише маленький Вовчик так і не зміг ніяк розсмакувати жодну...
Вам смішно? Як не знать: Вовки і Вовченята капусти не їдять!
Сміявся Лис завзято, сам Вовчик реготнув, а Цап аж вище хати зо сміху підстрибнув.
Сміявся і Лелека. А потім зашарівсь...
– Недарма іздалека насіння ти приніс!

НАПАДНИК ЗАЙЧИК

Сьогодні в лісі вранці-рано ґвалт, веремія, крики: «Го-о-ол!» Усі зайшлися на поляну: ведмеді грають у футбол!
– Пасуй ліворуч!
– Краще прямо!
– Суддю на мило!
– Тренер де?
Неначе київське «Динамо», ведмеді грають...
Ліс гуде! Вирує ліс, шаліє, свище, хвилюється.
Триває гра.
А із сосни, котра найвища, волає коментатор Грак.

Заміна. Замість НесмачнОго ведмідь Малявський вийшов. Ось і м`яч підскакує до нього.
Удар!
Промазав...
Дядько Лось, арбітр, – «Від воріт!» – гукає.
Суперник – цяця непроста. Сусідній ліс із нашим грає завжди серйозно, як «Шахтар».
В сусідів на воротах Шустий. М`яча він Білику дає, і той – бодай же йому пусто! – прямісінько в дев`ятку б`є. Ведмідь Шовковий – наш голкіпер – розводить лапами: не встиг...
...Ведмідь Ребро аж зуби зціпив – і я-а-ак загатить!
Галас стих.
Стрибає Шустий...
Марна справа – удар задався непростим!
І цілий ліс гукає: «Слава!»
Сквиталися.
«Один» – «один».

Футбол – краса! Футбол – це сила!
Наш Зайчик теж уболіва. Гукає: «Бий!», кричить: «Мазила!», – та інші запальні слова. І так підстрибує завзято, коли забили наші гол...
Футбол у лісі – справжнє свято.
Як можна не любить футбол!

Вже час робить юнацьку лігу. Тож після матчу – вір-не-вір – усі звірята стали мигом у довгу чергу на відбір. Усі хвилюються шалено. У черзі й Зайчик наш зітха...
Їх відбира найкращий тренер – ведмідь на прізвисько Блоха!
– Прудкий, та тільки низькорослий, – бурчить до Зайчика. – Тобі колись у лізі грать дорослій непросто буде, далебі. М`ячеві вмієш дати раду, стрибаєш гарно – не біда... А б`єш ти як? Звичайно, задом. Зате поставлений удар! Десь на британських стадіонах (це ліс такий за морем є) гра наш земляк, ведмідь Ворона – він, кажуть, також задом б`є…
– Годиться, – каже він Дем`яну (це другий тренер, теж ведмідь).

І Зайчик, радий несказанно, вже тренуватися біжить...

Гравець із нього вийде хвацький, і скоро буде, що не гра, – «Гол забива нападник Зайчик!» – волати коментатор Грак...

КОЛИ ТАТО БУВ МАЛЕНЬКИЙ

Розкошує в лісі хуртовина. Сніг мете і вітер завива.
Та тепленька в Зайчика хатина. У печі потріскують дрова, вогник хитро зиркає із печі – блимають веселі язички...
Гарно під такий чудовий вечір діточкам розказувать казки.
В ліжечку аж троє Зайченяток. Оченята світлом налились. Їм розповідає Зайчик-тато, як і він маленький був колись.
Слухає захоплено малеча, як маленький тато навесні лісом біг, спіткнувся об мішечок, а у нім – зернятка чарівні...
Слухають про те, як люта хуга лапку придавила Їжачку, але тато не покинув друга...
Ви вже чули казочку таку?
Звісно, чули! Адже все так само...
Зайчик виріс, як і всі зайці – і тепер малята й навіть мама слухають його пригоди ці.
Звісно, дітки, – був маленький тато! Мама теж маленькою була! З ними теж траплялося багато і пригод, і смішок – і тепла. Цим теплом напоєні, малята, будуть зігрівати стільки літ вас кохана мама, любий тато – і тримається на цьому світ!
Виростите й ви колись так само. Час біжить – як віхола мете...
Ось і ви вже – тато або мама!
Що малятам ви розповісте?

Зайчику, спи.
Зайчику мій, цить!
Тато також був маленький...
Бачиш: тато спить.
Зайчику, спи
в промінцях тепла.
Мама спить – вона маленька
теж колись була.
Світ засина,
світить у вікно...
Навіть світ наш був маленький
теж колись давно.
Зайчику, спи.
Засинай, маля.
Був і місяць теж маленький,
сонце і земля.
Очки закрий –
дрімки на дні, –
і який ти вже великий,
бачитимеш в сні...

Грудень 2006, Київ – червень-липень 2007, Гелон